

[Anders Andersen.]

har medvirket til uhensigtsmæssig og økonomisk anvendelse af produktionsfaktorerne, af arbejdskraften og af investeringerne. Beskyttelse har jo under efterkrigstidens forhold blot betydet, at et erhverv blev i stand til i højere grad at tiltrække arbejdskraft og investering på bekostning af andre erhvervs muligheder for udbygning.

Når vi derfor taler om den højst mulige produktion og om, at denne eller hin grænse for den samlede produktion ikke kan overskrides uden risiko for uønskede komplikationer, gør vi måske klogt i at huske på, at vi selv igennem den førte politik på disse områder har sat denne grænse, og at den er bestemt bl. a. af den manglende bevægelighed og af den økonomiske anvendelse af produktionsfaktorerne, som jeg nævnte før.

De økonomiske hovedproblemer i forbindelse med markedsplanerne er netop knyttet til frigørelsen for disse bånd på produktionen. Markedsplanerne har vel i nogen grad presset disse problemer i forgrunden, men mon problemerne ikke ville have meldt sig alligevel, fordi de under alle omstændigheder ville begrænse vor produktion og derigennem også vor levefod?

En sådan omstilling vil ikke kunne lykkes, uden at erhvervene får midler til og muligheder for at gennemføre den. Dette er jo en del af den baggrund, hvorpå vi nu må bedømme det foreliggende finanslovsforslag, der — kan man næsten sige — så naturligt følger sig ind i rækken af den højtærede finansministers forslag ved at indebære en væsentlig forøgelse af den samlede beskatning. I forhold til det forslag, den højtærede finansminister fremsatte sidste år, er der tale om forhøjelser på rundt regnet 800 mill. kr. eller ca. 13-14 pct. Det er jo i det hele taget værd at betragte den højtærede finansministers forslag i sammenhæng med de senere års udvikling i det offentliges indtægter og udgifter. Vi vil da se, at skatterne inden for blot de sidste 5 år er steget fra 4 700 mill. kr. til efter forslaget 6 800 mill. kr.; men lige så interessant og betegnende er det vel, at statens udgifter i samme tidsrum er steget fra 4 000 mill. kr. til 6 000 mill. kr., og det

vil altså sige, at der har været en stigning med praktisk taget samme beløb på indtægts- og udgiftssiden.

Nu er jeg klar over, at den højtærede finansminister vil fremhæve, at den skattestigning, som han med forslaget følger til de hidtidige, ikke er udtryk for en forhøjelse af satserne, men en følge af den stigende indkomst i befolkningen. Hertil er at sige, at de satser og den progression, som blev fastlagt under andre indkomstforhold, netop i kraft af progressionen får ganske andre virkninger, når det almindelige indkomstniveau hæves, og at disse andre virkninger nødvendiggør en revision af satserne fra tid til anden.

Den én gang fastlagte progression var udtryk for det ganske enkle, at de stærkeste skuldre skulle bære de tungeste byrder, men den er igennem den højtærede finansministers fastholden ved disse satser, uanset at forholdene er ændret, blevet et middel for det offentlige til at lægge beslag på en stadig større del af borgernes indtjening. Medens det offentlige i det sidste finansår under regeringen Erik Eriksen lagde beslag på knap 25 pct. af nationalindkomsten, er denne andel siden steget til i indeværende år at være meget nær op mod 30 pct., og vi må forudse, at en yderligere stigning finder sted, hvis det foreslåede budget gennemføres, som det i øjeblikket ser ud.

For mig at se ligger der noget yderst farligt i denne udvikling, og dens konsekvenser bliver ikke mindre faretruende ved de store omstillinger, som vore erhverv nu står over for. Vi kan ikke på én gang stille vore erhverv over for meget betydelige krav om udbygning, tilpasning og øget indsats og samtidig fratage dem de midler, de skal bruge for at løse disse store opgaver. Vi kan heller ikke forvente, at borgerne skal gå ind for den kommende tids store opgaver og yde en ekstra indsats, når staten stadig tager en stigende part af fortjenesten. Det offentliges voksende andel af nationalindkomsten har netop vist, at en særlig stærkt stigende del af tilvæksten i nationalindkomsten er gået til det offentlige. Vi ser det bl. a. af, at medens det offentliges andel i stigningen i nationalindkomsten i første halvdel af 1950'erne lå omkring 28 pct., har den i de senere år ligget i nærheden af det